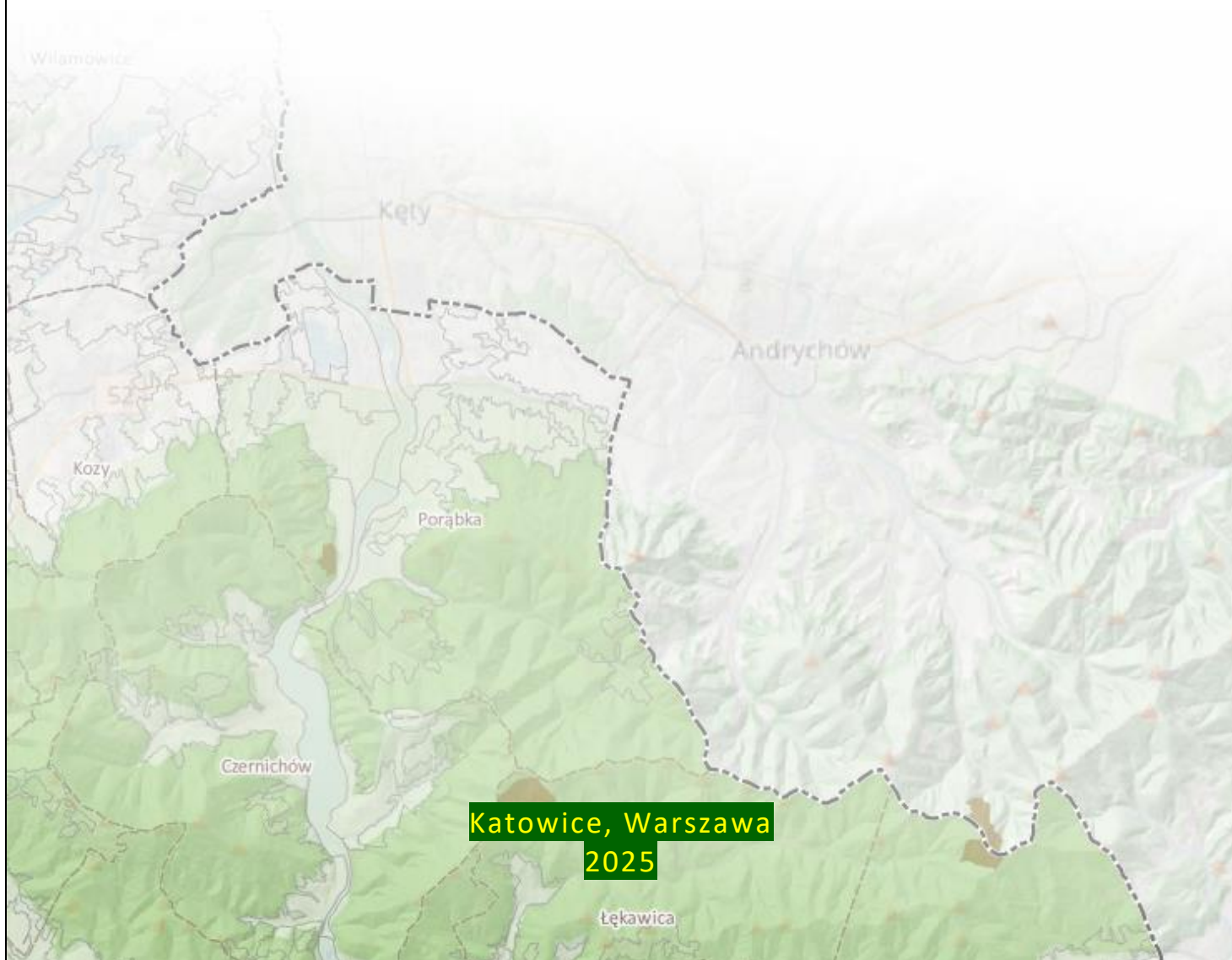

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZY OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru: Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje
Krajobrazowe Rud Wielkich

Forma ochrony: Park Krajobrazowy

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w
Warszawie

(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła
Techniczna)

w Katowicach

(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

1 METRYCZKA OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru lub obiektu	Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich
Forma ochrony	Park Krajobrazowy
Akt prawny powołujący (pierwotny)	Rozporządzenie nr 181/93 Woj. Katowickiego z 23 listopada 1993 r. w sprawie utworzenia parku Krajobrazowego: "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich" (Dz. Urz. Woj. Katowickiego z 1993 Nr 15, poz. 130) Rozporządzenie Nr 37/2000 Woj. Śląskiego z 28 września 2000 r. w sprawie zmiany rozporządzenia nr 181/93 Wojewody Katowickiego z 23 listopada 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich" (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2000 r. nr 35, poz. 548)
Akt prawny powołujący (aktualny) ¹	Jw.
Cele ochrony	Celem utworzenia Parku obejmującego tereny leśne, obszary rzek i stawów, upraw polnych i zabudowań jest zachowanie i ochrona dóbr i walorów przyrodniczych, przyrodniczo — kulturowych, kulturowych i rekreacyjnych. Ustala się następujące szczególne cele ochrony Parku: 1. Ochrona wartości przyrodniczych: a) zachowanie ekosystemów wodnych i obszarów podmokłych, w tym zachowanie cennych zbiorowisk roślinności na stawach; b) zachowanie zarośli i zadrzewień śródpolnych, alei, drzew pomnikowych, parków i zieleni urządzonej wokół dworów; c) ochrona układu przyrodniczego w strefie najważniejszego w południowej Polsce połączenia ekologicznego spinającego doliny Odry i Wisły w sąsiedztwie Bramy Morawskiej; d) zachowanie różnych ekosystemów, bogactwa przyrody żywej, a w szczególności chronionych roślin, grzybów i zwierząt oraz ich siedlisk; e) zachowanie korytarzy ekologicznych. 2. Ochrona wartości krajobrazowych: a) ochrona Wielkiej Kompozycji Krajobrazowej zapoczątkowanej w XIII w. przez Cystersów;

¹ W charakterystyce podano dane wg stanu na dzień opracowania. Aktualizowany centralny rejestr form ochrony przyrody prowadzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

	b) ochrona bogactwa krajobrazowego związanego z systemem osad śródleśnych funkcjonujących od średniowiecza
Nazwa mezoregionu	Równina Pszczyńska Płaskowyż Rybnicki Wyżyna Katowicka Kotlina Raciborska Brama Raciborska Obniżenie Bojszowa
Położenie administracyjne (gminy)	Czerwionka-Leszczyny Gaszowice Jejkowice Knurów Kornowac Kuźnia Raciborska Lyski Nędza Orzesze Pilchowice Racibórz Rybnik Sośnicowice Suszec Żory
Powierzchnia (ha)	49387,04 (wg aktu powołującego)

Wykaz jednostek krajobrazowych zidentyfikowanych w obrębie obszaru lub obiektu chronionego (z oznaczeniem krajobrazów priorytetowych – jeśli występują):

ID	PODTYP	PRIORYTET	80	13a	NIE	453	3a	NIE
2	1b	NIE	81	7a	NIE	454	2b	NIE
3	6c	NIE	269	3b	NIE	455	3b	NIE
4	6d	NIE	272	13d	NIE	456	6b	NIE
5	6c	NIE	285	8d	NIE	457	13c	NIE
6	6a	TAK	287	3b	NIE	458	3b	NIE
8	6e	NIE	301	13c	NIE	459	8c	NIE
70	3a	NIE	303	6g	NIE	460	6d	NIE
71	1b	NIE	310	8c	NIE	461	6c	NIE
72	6c	NIE	314	3b	NIE	462	3b	NIE
73	9b	NIE	318	13c	NIE	463	8c	NIE
74	6d	NIE	324	6d	NIE	464	9b	NIE
75	13a	NIE	449	3a	NIE	465	6c	NIE
76	2b	NIE	450	6c	NIE	466	7a	NIE
77	3a	NIE	451	8c	TAK	467	6e	NIE
79	6d	NIE	452	7a	NIE	468	3a	NIE

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

469	11a	NIE
470	8c	NIE
471	3b	NIE
472	7a	NIE
473	8c	NIE
474	6c	NIE
475	3a	NIE
476	12b	NIE
477	6c	NIE
478	7a	NIE
479	7a	NIE
480	6c	NIE
481	6d	NIE
482	6b	NIE
483	7a	NIE
484	3b	NIE

485	3b	NIE
486	6g	NIE
488	8c	NIE
490	3b	NIE
491	6c	NIE
493	7b	NIE
494	10e	TAK
495	6e	NIE
497	6c	NIE
504	10c	NIE
512	10c	NIE
513	6e	NIE
528	6d	NIE
565	6a	TAK
566	2a	NIE
567	8e	TAK

569	6c	NIE
580	3b	NIE
586	6d	NIE
587	6c	NIE
590	6c	NIE
591	3a	NIE
1221	7a	NIE
1243	3a	NIE
1244	6b	NIE
1245	3b	NIE
1256	10c	NIE
1257	7a	NIE
1903	13c	NIE
1910	10c	TAK

2 ZAGROŻENIA

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia (odbiorca presji) dziedzina lub dział	Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (0–12 pkt.)	ID jednostek, w których występuje zagrożenie
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.4.	Eksploracja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	II.1.1, VI.3	W	1-12	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 269, 272, 287, 301, 314, 318, 324, 449, 450, 453, 454, 455, 456, 458, 460, 461, 462, 465, 467, 468, 471, 474, 475, 477, 480, 481, 482, 484, 485, 490, 491, 495, 497, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1243, 1244, 1245, 1903
	A.1.7.	Erozja gleb	III.1 III.4	W	1-8	456, 467, 474, 482, 513, 528
	A.1.9.	Likwidacja osobiwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydym itp.)	I, III.4, IV.2, VI.1-5	W	1-5	2, 70, 71, 77, 449, 454, 455, 462, 468, 471, 475, 490, 494, 566, 580, 591
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.1.	Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej	III.1-4, IV.1	W	1-6	2, 6, 71, 76, 77, 269, 287, 314, 449, 453, 454, 455, 458, 462, 468, 471, 475, 484, 485, 490, 565, 566, 580, 591, 1243, 1245
	A.2.2.	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	I, II, III.1, III.4	W	1-8	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
	A.2.3.	Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne	III.1.2, IV.1	W	1-12	76, 452, 454, 456, 459, 460, 464, 465, 469, 474, 477, 480, 482, 491, 493, 566, 1243

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

	A.2.4.	Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	I, III.1.2, III.4	W	1-9	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
	A.2.5.	Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	I.2.1, I.3, I.4, III.2	W	1-9	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	III.1.1	W	1-9	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
	A.3.3.	Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	I, II, III.1.1	W	1-6	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
	A.3.5.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	I, II, III.1-2 III.4	W	1-9	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474,

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

						475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.1.	Zaburzenie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	I, II	W	1-11	3, 4, 5, 8, 72, 73, 74, 79, 81, 285, 303, 310, 324, 450, 451, 452, 456, 459, 460, 461, 463, 464, 465, 466, 467, 470, 472, 473, 474, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 486, 488, 491, 493, 495, 497, 500, 513, 528, 565, 567, 569, 586, 587, 590, 1221, 1244, 1257
	B.1.2.	Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich)	I, II	W	1-12	3, 4, 5, 8, 72, 73, 74, 79, 81, 285, 303, 310, 324, 450, 451, 452, 456, 459, 460, 461, 463, 464, 465, 466, 467, 470, 472, 473, 474, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 486, 488, 491, 493, 495, 497, 500, 513, 528, 565, 567, 569, 586, 587, 590, 1221, 1244, 1257
	B.1.3.	Niszczenie dziedzictwa archeologicznego	I, II, III	W	1-8	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1.	Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	V	W	1-8	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
	B.2.2.	Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu	I, II	W	1-12	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528,

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

						565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
	B.2.3.	Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń)	I.1.2	W	1-11	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.3. Obszary rolnicze	B.3.1.	Zanikanie tradycyjnych upraw charakterystycznych dla określonych regionów	III	W, Z	1-9	6, 3, 4, 5, 8, 72, 74, 76, 79, 81, 303, 324, 450, 452, 454, 456, 460, 461, 465, 466, 467, 472, 474, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 486, 491, 493, 495, 497, 513, 528, 565, 566, 569, 586, 587, 590, 1221, 1244, 1257
	B.3.2.	Zanikanie charakterystycznego przestrzennego układu pól, zadrzewień oraz miedz, w postaci szachownicy pól, układu łanowego, niwowego itp., stanowiącego wyróżnik regionu – tekstury i faktury krajobrazu	III	W, Z	1-12	6, 3, 4, 5, 8, 72, 74, 76, 79, 81, 303, 324, 450, 452, 454, 456, 460, 461, 465, 466, 467, 472, 474, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 486, 491, 493, 495, 497, 513, 528, 565, 566, 569, 586, 587, 590, 1221, 1244, 1257
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.4. Inżynieria wodna i lądowa	B.4.2.	Zanikanie lub brak konserwacji cennych kulturowo form inżynieryjno-technicznych – świadectw dawnych technologii	III.1-2, IV.2	W	1-8	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.1.	Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	I, II, III, IV, V, VI	W, Z	1-11	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

	C.1.2.	Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	I.5.1	W, Z	1-6	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
	C.1.3.	Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	I, II, III	W, Z	1-8	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
	C.1.4.	Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	VI.4	W, Z	1-6	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.3 Tożsamość miejsca	C.3.2.	Zanik swojskości krajobrazu – zanikanie związków przynależności i przywiązania	I, II, III, IV, V, VI	W, Z	1-12	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych	D.1.1.	Hałas komunikacyjny i przemysłowy	I.2 II.3	W, Z	1-6	449, 451, 452, 456, 462, 463, 468, 470, 478, 485, 493, 528, 1221, 1243,

D.1. Walory akustyczne						
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.1.	Zanieczyszczenie terenu odpadami	I, II, III, V.1, VI.4	W, Z	1-6	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
	D.3.2.	Zanieczyszczenie powietrza	I.2, I.4, II.3	W, Z	1-8	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903
	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	I, II, III	W, Z	1-6	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903

3 REKOMENDACJE

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów obrębie form ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów, w obrębie obszarów chronionych	Kody ID jednostek, dla których występują rekomendacje lub wnioski	Potencjalny adresat realizacji
Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	Kontrola i eliminacja miejsc nielegalnej eksploatacji surowców mineralnych poprzez egzekwowanie przestrzegania przepisów prawa w przedmiotowym zakresie. Rekultywacja terenu po zakończeniu legalnej eksploatacji. Pozostawianie części odsłoniętych ścian eksploatacyjnych dla geoochrony. Pozostawianie części odsłoniętych ścian eksploatacyjnych do naturalnej sukcesji ekologicznej umożliwiającej np. wykształcenie się zbiorowisk muraw kserotermicznych lub napiaskowych. Uwzględnienie struktur i funkcji geoekologicznych terenów poeksploatacyjnych w rekultywacji i zagospodarowaniu. Uwzględnienie aspektów krajobrazowych w procesie prowadzenia i zakończenia eksploatacji złóż	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 269, 272, 287, 301, 314, 318, 324, 449, 450, 453, 454, 455, 456, 458, 460, 461, 462, 465, 467, 468, 471, 474, 475, 477, 480, 481, 482, 484, 485, 490, 491, 495, 497, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1243, 1244, 1245, 1903	WIOŚ, starostwa powiatowe, marszałek województwa, gminy, ZPKWŚ, Lasy Państwowe
Erozja gleb	Nieprzekształcanie użytków zielonych w grunty orne. Utrzymywanie i/lub wprowadzanie lasów, zadrzewień, pasów zieleni i/lub miedz mających funkcje przeciwoerozyjne z uwzględnieniem obecnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Stosowanie technicznych metod ograniczania erozji. Dostosowywanie sposobów użytkowania gruntów rolnych do warunków środowiskowych, w tym: - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, - stosowanie, tam gdzie jest to możliwe, orki w poprzek na obszarach o dużym nachyleniu	456, 467, 474, 482, 513, 528	rolnicy, gminy, Lasy Państwowe, właściciele i zarządzający infrastrukturą rekreacyjno-wypoczynkową
Likwidacja osobiwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.)	Wyłączenie z zabudowy i innych form działalności dewastującej cenne formy rzeźby terenu. Pozostawienie bez regulacji naturalnego charakteru rzek w zakresie struktury geomorfologicznej, ekologicznej i funkcjonowania procesów fluwialnych i ekologicznych.	2, 70, 71, 77, 449, 454, 455, 462, 468, 471, 475, 490, 494, 566, 580, 591	gminy, ZPKWŚ, Lasy Państwowe

	Zachowanie i właściwe wyeksponowanie osobliwych form rzeźby terenu, w tym w uzasadnionych przypadkach selektywna wycinka drzew i krzewów w obrębie formy geomorfologicznej i jej przedpola widokowego. Ochrona prawna form najcenniejszych oraz ich zachowywanie w procesach i dokumentach planowania przestrzennego		
Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej	Ograniczenie odpływu wód metodami naturalnymi, a gdzie jest to uzasadnione również technicznymi, z uwzględnieniem konieczności ochrony innych walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Zaniechanie procesów osuszania bagien i torfowisk, w tym w szczególności melioracji odwadniających. Dążenie do przywracania, tam gdzie nie stoi to w sprzeczności z aktualnym lub planowanym zagospodarowaniem warunków hydrologicznych odpowiednich do naturalnego procesu odtworzenia się bagien i torfowisk i charakterystycznej dla nich roślinności	2, 6, 71, 76, 77, 269, 287, 314, 449, 453, 454, 455, 458, 462, 468, 471, 475, 484, 485, 490, 565, 566, 580, 591, 1243, 1245	ZPKWŚ, zarządcy cieków i rowów, Lasy Państwowe, rolnicy
Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	Ograniczanie fizycznej i chemicznej degradacji siedlisk lądowych poprzez minimalizację przeznaczania terenów pod zabudowę, utrzymywanie metodami odpowiednimi do występujących uwarunkowań dróg, szlaków turystycznych i ścieżek uniemożliwiające degradację przyległych terenów z naturalną roślinnością leśną i nieleśną. Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów. Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	rolnicy, Lasy Państwowe, gminy
Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych na zbiorowiska zaroślowe i leśne	Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk, muraw kserotermicznych i napiaskowych, w tym ich koszenie i/lub spaszanie. Przywracanie, tam gdzie jest to możliwe, ekstensywnego użytkowania dawnych łąk, pastwisk oraz muraw, które ulegają przekształceniom w kierunku zbiorowisk zadrzewieniowych, zaroślowych i leśnych. Przeciwdziałanie zarastaniu muraw napiaskowych i kserotermicznych, a także stale lub okresowo zawodnionych obszarów wodno-błotnych	76, 452, 454, 456, 459, 460, 464, 465, 469, 474, 477, 480, 482, 491, 493, 566, 1243	rolnicy, Lasy Państwowe

Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	<p>Zachowanie poza obszarami leśnymi i zwartymi obszarami zabudowanymi struktury typowego dla regionu mozaikowego krajobrazu otwartego, w szczególności ekosystemów łąk, pastwisk, muraw kserotermicznych i napiaskowych, terenów podmokłych, liniowych, obszarowych i punktowych zadrzewień, naturalnych koryt cieków, okresowych i stałych zbiorników wodnych.</p> <p>Zachowanie na obszarach leśnych polan łąkowo-pastwiskowych, torfowisk, źródlisk, bagien, niewielkich stałych i okresowych zbiorników wodnych, zespołów roślinności murawowej oraz naturalnych cieków.</p> <p>Ograniczanie intensywności rolnictwa i leśnictwa.</p> <p>Wyłączenie z zalesień cennych siedlisk nieleśnych.</p> <p>Zachowanie w lasach i na terenach zadrzewień możliwie największych zasobów martwego drewna do naturalnego rozkładu.</p> <p>Nieusuwanie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz drzew zamierających i dziuplastych, z wyjątkiem mogących stwarzać zagrożenie dla ludzi i mienia.</p> <p>Realizacja programu ochrony i odtwarzania zadrzewień śródpolnych oraz przydrożnych</p> <p>Obejmowanie najcenniejszych drzew i alej ochroną prawną jako pomników przyrody</p>	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	gminy, użytkownicy terenów nieleśnych, Lasy Państwowe
Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	<p>Dążenie do koncentracji zabudowy w zwartych strukturach osadniczych i infrastruktury w pasach infrastruktury; preferowanie rozwoju zabudowy w lukach wśród zabudowy istniejącej oraz jako kolejne linie zabudowy.</p> <p>Promowanie architektury zabudowy uwzględniającej elementy nawiązujące do lokalnych form architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, mała architektura, zieleń przydomowa)</p>	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	gminy, starostwa powiatowe
Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	<p>Ograniczanie niszczenia i fragmentacji ekosystemów przyrodniczo cennych.</p> <p>Ograniczanie presji urbanistycznej, w szczególności związanej z rozpraszaniem zabudowy.</p> <p>Utrzymanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych między innymi w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.</p>	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469,	gminy, rolnicy

	<p>Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk uwzględniające zachowanie cennych gatunków roślin i zwierząt związanych z tym typem ekosystemu.</p> <p>Koszenie i karczowanie, a następnie poddanie trwałemu użytkowaniu ekstensywnemu łąk nieużytkowanych z postępującą degradacją związaną z rozwojem roślinności ruderalnej i inicjalnych form zadrzewień.</p> <p>Zachowanie ekosystemów o skrajnych warunkach siedliskowych, tj. muraw kserotermicznych i napiaskowych, ksereoteremicznych zadrzewień, torfowisk, źródlisk, bagien i innych stałych lub okresowych ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, a także zadrzewień i lasów łęgowych</p>	<p>470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903</p>	
Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	<p>Uwzględnienie połączeń ekologicznych w polityce przestrzennej gmin, w tym w tym uwzględnienie drożności korytarzy ekologicznych gdzie zabudowa jest już dopuszczona ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>Wyznaczenie i rozwój sieci korytarzy ekologicznych.</p> <p>Likwidacja istniejących, ograniczanie powstawania nowych oraz minimalizacja metodami przyrodniczymi i technicznymi negatywnego oddziaływania newralgicznych barier w obrębie korytarzy ekologicznych.</p> <p>Planowanie i realizacja gospodarki leśnej w sposób uwzględniający wymagania migracyjne cennych i chronionych gatunków roślin i zwierząt.</p> <p>Planowanie i zagospodarowanie struktury przestrzennej krajobrazów otwartych, w tym przeciwdziałanie zamian łąki i pastwisk na grunty orne, ochrona muraw kserotermicznych i napiaskowych, zwiększenie udziału mikrosiedlisk wodnych i podmokłych, zachowanie istniejących układów zadrzewień, zwiększanie liniowych struktur zadrzewieniowych</p>	<p>2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903</p>	gminy, ZPKWŚ, Lasy Państwowe
Zmniejszenie się różnorodności biologicznej	<p>Zwiększanie liczby i różnorodności nisz ekologicznych dla różnych ekologicznie grup gatunków naturalnych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozostawianie w odnawianych oddziałach leśnych kęp starodrzewu o powierzchni co najmniej 5 arów do naturalnego rozpadu, sukcesywną przebudowę drzewostanów uwzględniając warunki siedliskowe; zachowanie występujących i wprowadzanie nowych gatunków domieszkowych i biocenotycznych, stosowanie nisko intensywnych rębni, zwiększenie udziału martwego drewna, w tym zwłaszcza grubego, - pozostawianie na terenach leśnych drzew biocenotycznych: martwych, dziuplastych, przestoi; pozostawianie drzew martwych i dziuplastych również poza terenami leśnymi, - stopniową przebudowę drzewostanów leśnych uwzględniając tendencje i kierunki naturalnej sukcesji ekologicznej, w tym będące efektem zmian klimatycznych, - uwzględnienie przy planowaniu gospodarki leśnej zróżnicowania wynikającego z potencjalnej roślinności naturalnej, 	<p>2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903</p>	gminy, ZPKWŚ, Lasy Państwowe

	<p>- zachowanie i zwiększanie w krajobrazie liczby i powierzchni ekosystemów o skrajnych warunkach wilgotnościowych, w tym bagien, torfowisk, terenów okresowo zalewanych wodami, nieużytków gruntów ornych, nasłonecznionych skarp, muraw kserotermicznych porastających wychodnie skalne, itp.; Niedopuszczanie do ich zabudowy, rozwoju na nich infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej lub zalesień,</p> <p>- zachowanie i zwiększanie w krajobrazach otwartych miedz, zadrzewień liniowych, obszarowych i pojedynczych,</p> <p>- zachowanie i ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk oraz zwiększanie ich zasięgu przestrzennego,</p> <p>- utrzymywanie muraw kserotermicznych i napiaskowych poprzez usuwanie gatunków inwazyjnych i innych zagrażających strukturze i funkcjonowaniu biocenoz,</p> <p>- zwiększanie naturalnej retencji wodnej.</p> <p>Prowadzenie reintrodukcji i kontrolowanych introdukcji gatunków cennych.</p> <p>Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, w szczególności w obrębie dolin rzecznych i ekosystemów innych niż grunty orne,</p> <p>Zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych na terenach zabudowanych oraz realizacja zieleni wysokiej i niskiej z gatunków rodzimych</p>		
Zaburzenie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	<p>Promowanie standardów architektoniczno-urbanistycznych nawiązujących do lokalnych formy architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, zieleń przydomowa) w obszarach o stwierdzonych cechach zabytkowych.</p> <p>Objęcie wszystkich nieleśnych fragmentów Parku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, opracowywanymi dla całych jednostek osadniczych.</p> <p>Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez powiatowych inspektorów nadzoru nad zagospodarowaniem zabytkowych układów przestrzennych.</p> <p>Zachowanie cech architektury regionalnej poprzez tworzenie odpowiednich podstaw prawa miejscowego oraz ich promocję.</p> <p>Opracowanie katalogu obiektów i cech regionalnych oraz ich promocja</p>	3, 4, 5, 8, 72, 73, 74, 79, 81, 285, 303, 310, 324, 450, 451, 452, 456, 459, 460, 461, 463, 464, 465, 466, 467, 470, 472, 473, 474, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 486, 488, 491, 493, 495, 497, 500, 513, 528, 565, 567, 569, 586, 587, 590, 1221, 1244, 1257	gminy, WKZ, powiatowi inspektorzy nadzoru, ZPKWŚ
Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich)	<p>Rekomendacje jak dla zagrożenia: „Zaburzenie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje”</p>	3, 4, 5, 8, 72, 73, 74, 79, 81, 285, 303, 310, 324, 450, 451, 452, 456, 459, 460, 461, 463, 464, 465, 466, 467, 470, 472, 473, 474, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 486, 488, 491, 493, 495, 497, 500, 513, 528, 565, 567, 569, 586, 587, 590, 1221, 1244, 1257	gminy, WKZ, powiatowi inspektorzy nadzoru, ZPKWŚ

Niszczenie dziedzictwa archeologicznego	Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez powiatowych inspektorów nadzoru nad obszarami występowania stanowisk archeologicznych. Uwzględnienie przy planowaniu przedsięwzięć lokalizacji stanowisk archeologicznych i konieczności ich ochrony	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	WKZ, powiatowi inspektorzy nadzoru
Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez powiatowych inspektorów nadzoru nad zagospodarowaniem zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych. Zwiększenie środków finansowych na ochronę dziedzictwa kulturowego Aktualizacja gminnych ewidencji zabytków i wprowadzanie do nich obiektów mających istotne i wartość zachowania cechy zabytkowe; w przypadku braku ewidencji jej założenie. Wprowadzanie do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stref ochrony konserwatorskiej, obiektów zabytkowych z gminnej ewidencji zabytków oraz odpowiednich zapisów chroniących zabytki i układy w warunkach racjonalnego zagospodarowania. Opracowanie i wdrożenie programów udostępniania turystycznego najbardziej obleganych miejsc, w tym rozwiązanie funkcji parkingowych, gospodarki odpadowej, kanalizowanie ruchu, ograniczenie metodami technicznymi i przyrodniczymi możliwości zejścia z urządzonych szlaków lub ścieżek na tereny przyrodniczo cenne, ograniczanie dostępności cennych ekosystemów, itp.	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	gminy, WKZ, ZPKWŚ, powiatowi inspektorzy nadzoru, właściciele i użytkownicy nieruchomości
Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz	Promowanie architektury zabudowy uwzględniającej elementy nawiązujące do lokalnych form architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, mała architektura, zieleń przydomowa)	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476,	gminy, starostwa powiatowe, ZPKWŚ, właściciele i użytkownicy nieruchomości

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu		477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	
Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń)	Promowanie architektury zabudowy uwzględniającej elementy nawiązujące do lokalnych form architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, mała architektura, zieleń przydomowa). Objęcie wszystkich nieleśnych fragmentów Parku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, opracowywanymi dla całych jednostek osadniczych Zachowanie cech architektury regionalnej poprzez tworzenie odpowiednich podstaw prawa miejscowego oraz ich promocję. Opracowanie katalogu obiektów i cech regionalnych oraz ich promocja	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	gminy, WKZ, starostwo powiatowe, ZPKWŚ
Zanikanie tradycyjnych upraw charakterystycznych dla określonych regionów	Ochrona istniejących i odtwarzanie zdegradowanych obszarów tradycyjnej gospodarki rolnej dla obszaru Parku. Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych zgodnych z tradycjami hodowli i upraw	6, 3, 4, 5, 8, 72, 74, 76, 79, 81, 303, 324, 450, 452, 454, 456, 460, 461, 465, 466, 467, 472, 474, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 486, 491, 493, 495, 497, 513, 528, 565, 566, 569, 586, 587, 590, 1221, 1244, 1257	rolnicy, ZPKWŚ
Zanikanie charakterystycznego przestrzennego układu pól, zadrzewień oraz miedz, w postaci szachownicy pól, układu łąkowego, niwowego itp., stanowiącego wyróżnik regionu –	Dążenie do ograniczania rozpraszania zabudowy degradującej tradycyjny śląski krajobraz rolny, w szczególności związany z mozaiką upraw, miedzami, zadrzewieniami śródpolnymi, gospodarką łąkową w dolinach rzecznych, stawami, itp. Zachowanie cech charakterystycznych tradycyjnych krajobrazów otwartych Śląska w zakresie typów upraw, rozłogów pól, łąk i pastwisk, zadrzewień i innych elementów wyposażenia wnętrza krajobrazowych określających tradycyjny charakter krajobrazu. Zachowanie tradycyjnych typów rozłogu pól, łąk i pastwisk przy podziałach i scalaniu nieruchomości	6, 3, 4, 5, 8, 72, 74, 76, 79, 81, 303, 324, 450, 452, 454, 456, 460, 461, 465, 466, 467, 472, 474, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 486, 491, 493, 495, 497, 513, 528, 565, 566, 569, 586, 587, 590, 1221, 1244, 1257	rolnicy, gminy, starostwa powiatowe

tekstury i faktury krajobrazu			
Zanikanie lub brak konserwacji cennych kulturowo form inżynieryjno-technicznych – świadectw dawnych technologii	Zachowanie i odtwarzanie w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego historycznych form inżynieryjno-technicznych, w szczególności związanych z gospodarką wodną, a także śladów i form zagospodarowania związanych z gospodarką prowadzoną przez Cystersów. Ochrona stawów i innych zbiorników wodnych o cechach zabytkowych. Inwentaryzacja i poddawanie ochronie zabytków techniki związanych z dawnymi technologiami. Utrzymywanie i konserwacja zidentyfikowanych zabytkowych obiektów techniki	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	gminy, starostwa powiatowe, właściciele i użytkownicy nieruchomości, ZPKWŚ
Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	Dążenie do ograniczania rozpraszania zabudowy. Dążenie do koncentracji nowej zabudowy w lukach istniejącej jako kolejne linie zabudowy i w nawiązaniu do historycznych układów jednostek osadniczych. Promowanie architektury zabudowy uwzględniającej elementy nawiązujące do lokalnych form architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, mała architektura, zieleń przydomowa). Objęcie wszystkich nieleśnych fragmentów Parku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, opracowywanymi dla całych jednostek osadniczych Zwiększenie nadzoru przez powiatowych inspektorów nadzoru. Dążenie do zachowania cech architektury regionalnej poprzez tworzenie odpowiednich podstaw prawa miejscowego oraz ich promocję. Opracowanie katalogu obiektów i cech regionalnych oraz ich promocja	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	gminy, starostwa powiatowe, właściciele i użytkownicy nieruchomości, ZPKWŚ
Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną	Rekomendacje i wnioski jak dla zagrożenia: Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu. Ochrona cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przed przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego. Ochrona charakterystycznych, cennych cech ekspozycji czynnej i biernej, w tym punktów widokowych i przedpoli ekspozycji	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483,	gminy, WKZ, starostwa powiatowe, ZPKWŚ

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

zabudową i infrastrukturą		484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	
Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	Przeciwdziałanie lokalizacji nowych antropogenicznych dominant krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem elektrowni wiatrowych, nowych linii elektroenergetycznych wysokich napięć, farm fotowoltaicznych sytuowanych na stokach, wielokubaturowych obiektów przemysłowo-składowych i usługowych o objętości powyżej 5000 m ³	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	gminy, starostwa powiatowe, ZPKWŚ
Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	Niedopuszczanie sytuowania reklam LED. Niedopuszczanie do lokalizacji urządzeń reklamowych na terenach niezabudowanych. Ograniczenia wielkości reklam i szyldów na terenach zabudowanych do 2 m ² Przygotowanie, stosowanie i egzekwowanie lokalnego wzornika szyldów z preferowaniem materiałów naturalnych jak np. drewno; ujednolicenie kolorystyki, wielkości liter, itp.	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	gminy, właściciele nieruchomości, ZPKWŚ
Zanik swojskości krajobrazu – zanikanie związków przynależności i przywiązania	Ochrona, odtwarzanie i kultywowanie tradycyjnych form zagospodarowania przestrzennego. Przeciwdziałanie metodami planistycznymi i administracyjnymi degradacji cech charakterystycznych tradycyjnych krajobrazów rolnych	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462,	gminy, właściciele nieruchomości, ZPKWŚ, kościoły, lokalne stowarzyszenia i fundacje

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

		463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	
Hałas komunikacyjny i przemysłowy	Ograniczanie metodami organizacyjnymi, planistycznymi i technicznymi hałasu z głównych dróg Parku, z uwzględnieniem potrzeby ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych	449, 451, 452, 456, 462, 463, 468, 470, 478, 485, 493, 528, 1221, 1243,	zarządcy dróg
Zanieczyszczenie terenu odpadami	Odpowiednia organizacja systemu zbiórki i zagospodarowania odpadów komunalnych, z obiektów usługowych i produkcyjnych. Zebranie i wywiezienie odpadów deponowanych na nieużytkach i w lasach; ograniczenie możliwości dojechanie do miejsc nielegalnego deponowania odpadów	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	gminy, właściciele nieruchomości, Lasy Państwowe, rolnicy, ZPKWŚ
Zanieczyszczenie powietrza	Ograniczanie niskiej emisji poprzez promowanie bezemisyjnych lub co najmniej niskoemisyjnych źródeł ciepła. Kontrola paliwa i procesów spalania. Wzmocnienie finansowych zachęt dla wymian źródeł ogrzewania	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586,	gminy, właściciele nieruchomości, fundusze celowe ograniczania emisji

		587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	
Zanieczyszczenie wód	<p>Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Parku, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków.</p> <p>Kontrola szczelności szamb oraz wywozu ścieków z gospodarstw domowych.</p> <p>Ograniczenia do niezbędnego minimum stosowania nawozów sztucznych, płynnych nawozów naturalnych i pestycydów.</p> <p>Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych.</p> <p>Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania.</p> <p>Regularne kontrole stanu czystości wód</p>	2, 3, 4, 5, 6, 8, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 269, 272, 285, 287, 301, 303, 310, 314, 318, 324, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 493, 494, 495, 497, 500, 504, 512, 513, 528, 565, 566, 567, 569, 580, 586, 587, 590, 591, 1221, 1243, 1244, 1245, 1256, 1257, 1903	gminy, rolnicy, WIOŚ

Rekomendacje i wnioski planistyczne odnoszące się do krajobrazów priorytetowych położonych w obrębie omawianego obszaru chronionego zawarte są w odpowiednich kartach krajobrazów priorytetowych (Tom II Audytu krajobrazowego woj. śląskiego). W karcie krajobrazu ID 451 Pilchowice-Wilcze określono rekomendacje i wnioski dla obszaru występowania lokalnych form architektonicznych w obrębie wsi Pilchowice.

Rekomenduje się uwzględnienie w obrębie stref ochrony krajobrazów wyznaczanych w ramach planu ochrony parku krajobrazowego, terenów otwartych położonych w granicach krajobrazów priorytetowych, a szczególnie stanowiących przedpola ekspozycji, osie widokowe oraz punkty i ciągi widokowe, a także obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, w tym wskazanych w ramach charakterystyki na mapie walorów fizjonomicznych.